

IEŠKO BŪDŲ LAOSUI GELBĖTI

Prezidentas Kennedy buvo pirmadienį ir antradienį sušaukęs nepaprastus Baltųjų Rūmų patarėjų ir Pentagono bei valstybės departamento viršūnių posėdžius didėjančiai Laosui krizei apsvastyti. Juose, šalia gynybos sekretoriaus McNamaro, dalyvavo visų JAV ginklų rūšių viršininkai.

Nors po posėdžių nebuvo paskelbta jokių pareiškimų apie diskusijas, tačiau jaučiama, jog JAV administracijos viršūnėse viešpatauja įsitikinimas, kad būklė Laose darosi kaskart kritiškesnė. Nepaprastieji posėdžiai buvo sušaukti, pasitvirtinus žinioms apie prokomunistinių sukilėlių artėjimą į administracinę krašto sostinę Vientianą. Ankstesni pranešimai skelbė, kad prokomunistai esą jau tik už 20 mylių nuo karališkosios krašto sostinės Luang Prabang. Vienintelis kelias, jungiant abi sostines, didžiąja dalimi yra prokomunistų rankose.

Sukilėliai, kaip tikima, į ofensyvą yra metę tarp 8,000 ir 10,000 gerai paruoštų kalnų ir džiunglių kovotojų. Vyriausybės jėgos siekiančios apie 30,000 karių, bet, stebėtojų vertinimu, jų tik penktoji dalis esanti geriau apmokyta.

Sovietija per pastaruosius tris mėnesius be paliovos oro keliu gabeno ginklų siuntas sukilėliams. JAV, nors ir nežymiai atnaujino anksčiau nutrauktą karinę pagalbą provakarietis kariai Boun Oum vyriausybei, bet pirmoje eilėje bandė atkalbėti Chruščiovą nuo kišimosi į Laosą pilietinį karą.

Po nepaprastųjų Baltųjų Rūmų posėdžių Washingto-

ne pasklido spėliojimai, kad JAV administracija dabar padidinsianti savo karinę pagalbą Laosui, pradėdama tiekti net sunkesnius ginklus, kurie turėtų atsverti komunistų atgabentą artileriją. Nors tuo tarpu neturima duomenų, kad JAV ruošiasi į Laosą siųsti partizaninio karo specialistus, bet ši galimybė prileidžiama, atsimenant praeitą savaitę paskelbą prez. Kennedžio pareiškimą apie nusištatymą remti Laosą vyriausybės ir gyventojų pastangas kovoje su pašalinio jėgų bandymais sugriauti krašto nepriklausomybę.

Atrodo, kad Baltųjų Rūmų posėdžiuose taip pat svarstyta, kurios linijos JAV turi laikytis ateinančią savaitę prasidedančioje SEATO konferencijoje. Laosas nėra organizacijos narys, bet vienas sutarties punktas pramato, kad turi būti teikiama karinė pagalba Kambodijai, Laosui ir Pietiniam Vietnamui komunistinės agresijos atveju.

Prokomunistų laimėjimai Laose pagyvino partizaninę veiklą ir P. Vietname, kur veikia apie 9,000 komunistų

plėšikų ir sabotatorių, kurie pastaruoju metu išžudę tarp 200 ir 500 gyventojų kas mėnesį. Jei komunizmas įsigalėtų strategiškai svarbiame Laose, reikia laukti ir greito Pietų Vietnamo žlugimo, padidėjus spaudimui iš Laosą ir S. Vietnamo.

Tuo tarpu britų vyriausybė sustiprino pastangas atgaivinti tarptautinę kontrolės komisiją, sušaukiant didesnio ar mažesnio masto tarptautinę konferenciją, kuri turėtų sustabdyti pilietinį karą Laose. Daugelio stebėtojų nuomone, toji konferencija šiuo metu tik suteiktų progos komunistams laimėti dar daugiau laiko ir galutinai įsitvirtinti Laose.

Pačiame Laose provakarietiškai vyriausybei artima spauda jau pradėjo skelbti užuominas, kad reikėtų prokomunistams pripažinti jų jau užimtąsias provincijas, kurios vėliau būtų atstovaujamos bendrame krašto parlamente. Tas planas reikštų grįžimą į ankstesnius bandymus įtraukti prokomunistus į koalicinę viso krašto vyriausybę, bet jau didesnėmis nuolaidomis.

PORTUGALIJA KETINA KOLONIJOMS DUOTI AUTONOMIJĄ

Iš Lisabonos netikėtai pasklido žinios, kad Portugalijos vyriausybė ruošiasi konstitucines reformas abiem didžiosioms savo kolonijoms Afrikoje -- Angolai ir Mozambikui. Nors tikra data nepaskelbta, bet permainos galinčios įvykti už kelių savaičių, suteikiant tiems kraštams ekonominę, finansinę ir adminis-

tracinę autonomiją.

Pagal ruošiamus planus, Lisabona nusistačiusi pasilaikyti abiejų teritorijų gynybos ir užsienių politikos kontrolę. Abi teritorijos gausiančios reziduojančius ministerius su kabineto rangų vietoj dabartinių gubernatorių. Stebėtojų nuomone, naujieji pasiūlymai abiem teritorijoms faktiškai reiškia pusiauautonomiją, nepriklausomybės, kurių reiką laukti, kai 79 metų premjeras Salazaras pasitrauks iš valdžios.

Šiuo manevru Lisabona pasistengė užbėgti už akių 39 Azijos ir Afrikos valstybėms, kurios pareikalavo, kad Angolos klausimas būtų nedelsiant įtrauktas į Jungtinių Tautų plenumo darbotvarkę.

Bet pačioje Portugalijoje planuojamos reformos iššaukė stiprų nepasitenkinimą finansinių grupių, ligšiol faktiškai turėjusių pelningos kolonijų prekybos monopolį.

Angoloje šiuo metu esama per 200,000 kolonistų, atvykusių po II Pasaulinio karo. Jie sudaro "civilizuotosios" klasės hierarchiją, kuri valdo apie 4,5 mil. "necivilizuotų" afrikiečių. Lisabonos planai sukėlė jų tarpe didelį nerimą, ir jau išvyko kelios jų delegacijos į Lisaboną, kur bandys vyriausybę atkalbėti nuo planuojamų reformų.

Tuo tarpu kariuomenė sustiprino karines priemones prieš neramumų kėlėjus, įvesdama karo būklę trijose šiaurinėse Angolos provincijose, kur prieš keletą dienų buvo nužudyta apie 150 asmenų. Iš tų sričių teko išgąbenti apie 3,500 pabėgėlių -- moterų ir vaikų. Neramumus sukėlė iš Kongo įsiveržę teroristai ir agitatoriai, kurie išnaudojo ten padidėjusius ekonominius sunkumus dėl kritusių kavos kainų.

* PRANCŪZIJOS premjeras Debrė užsiminė, kad Prancūzija reikalaujanti Alžiro padalinimo, jei pradėsiai aiškėti, kad Alžiras norės visiškai atsiskirti nuo Prancūzijos. Tas įspėjimas buvo paskelbtas, įpusėjus pasiruošimams dėl taikos derybų tarp Prancūzijos ir Alžiro sukilėlių atstovų. Derybos turi prasidėti šio mėnesio pabaigoje.

Kovo 11 d. Detroite buvo pagerbtas nusipelnęs lietuvių veikėjas Feliksas Motuzas, sulaukęs 70 metų amžiaus. Ta proga buvo suruoštas banketas, kurio metu J. Bačiūnas sukalbinėtininką ir jo žmoną apdovanojo lietuviškais knygomis. Nuotraukoje iš kairės: J. Bačiūnas ir Motuzai.

J. Gaižučio nuotrauka

AMERIKA DARO SOVIETAMS NUOLAIIDAS ATOMINIŲ BANDYMŲ DERYBOSE

Ženevoje atnaujinamoje ginklų bandymų nutraukimo konferencijoje prez. Kennedžio administracija yra pasiruošusi pasiūlyti kai kurių nuolaidų kontraversiniais klausimais, bet tvirtai nusistačiusi ginti esminį draudimų kontrolės punktą.

Konferencijoje, kurioje dalyvauja JAV, Britanija ir Sovietija, prasidėjo 1958 metais. Paskutinė jos sesija buvo pertraukta praeitą gruodį, kad naujoji JAV administracija galėtų apspręsti savo poziciją. Dabartiniai pasiūlymai, kaip patiriama, beveik nesiskiria nuo Eisenhowerio administracijos pozicijos, bet kai kuriuose punktuose numatoma padaryti nuolaidų, kurios turėtų parodyti JAV norą susitarti su sovietais ir tuo pačiu išbandyti sovietų intencijas.

Nuolaidos liesiančios JAV seisminių tyrinėjimų programą, leidžiant sovietų mokslininkams pažiūrėti "pasenusius" atominis ginklus, kuriuos norima naudoti, ieškant pagerinti požeminių sprogdomųjų sekimą. Ankstesnėse derybose sovietai atkakliai reikalavo tokios inspekcijos, tariamai norėdami įsitikinti, kad nebūsią naudojami naujesni slapsti ginklai, ir grasino nu-

traukia derybas bei pradėsią pas save naujus bandymus, jei ta privilegija nebūsią suteikta.

Atominės energijos įstatymui reikalaujant bandymų slaptumo, prez. Kennedžio administracija yra pasiruošusi prašyti kongresą, kad sovietų technikams būtų suteiktas specialus leidimas "išėjusius iš mados" ginklus patikrinti. Tačiau ligšioliniai administracijos bandymai iš anksto išgauti jungtinės kongreso komisijos pritarimą liko be atgarsio.

Tolesnėse planuojamoje JAV administracija numato prailginti savanorišką atominis bandymų moratoriumą. Ankstesnėse derybose JAV siūlė jį apriboti 27 mėnesiais, bet sovietai reikalavo iki penkerių metų. Naujame JAV plane bus siūlomi treji metai. Šis moratoriumas lies požeminius ginklų, mažesnių kaip 19000 TNT stiprumo, bandymus.

JAV taip pat yra linkusi siūlyti reikalavimą nebandyti atominis ginklus didelėse aukštumose ir išorinėje erdvėje. Anksčiau šis reikalavimas buvo atmetamas, abejojant dėl jų bandymų kontrolės sėkmingumo.

Bet sovietams, opiausių ginklų kontrolės klausimu JAV pozicija liks nepasikeitusi. JAV, pavyzdžiui, at-

naujins reikalavimus, kad per metus būtų leidžiama atlikti 20 inspekcijų Sovietijoje, kai sovietai tebuvo sutikę leisti tik 3. Galbūt, sovietams parodant norą susitarti, šis skaičius bus sumažintas iki 17.

JAV ir toliau reikalaus, kad kontroliniams postams Sovietijoje vadovautų amerikietis ar anglas, sovietų piliečiui tą patį atliekant Vakaruose. Sovietai reikalavo, kad kontrolinio posto šefas būtų tos tautybės, kuriame krašte tas postas yra.

Padarydama kai kurias nuolaidas, JAV administracija siekia parodyti pasauliui, ypač vadinamiems neutraliems ir neapsisprendusiems kraštams, kad eventualus sutarties nepasiekimas nėra Vakarų kaltė. Iš kitos pusės, norima įtikinti sovietus, kad sutartis siektina "dabar arba niekad".

* PIETŲ AFRIKOS UNIJOS premjeras Verwoerdas, grįžęs iš Londono, buvo karštai sveikinamas apie 25,000 minios, kai tuo tarpu kituose krašto miestuose vyko protesto demonstracijos. Įvairiose vietose areštuota eilė demonstrantų vadų, didžiąja dalimi uždraustųjų negrų politinių organizacijų narių. Didesnio masto riaušės įvyko Johannesburge, kur baltieji susimušė su negrais, dalijančiais proklamcijas prieš Verwoerdo vyriausybę.

Solistė DAIVA MONGIRDAITĖ kovo 26 d., Verbų sekmadienį, Cambridge, Mass. Nekalto Prasidėjimo bažnyčioj dalyvauja Iz. Vasilūno rengiamame religiniame koncerte, kuriame atliks sopraną partiją kantatų "Paskutinieji septyni Kristaus žodžiai". Koncerte taip pat dalyvauja solistai Lisauskas ir S. Liepa, Balandžio 5 d. D. Mongirdaitė yra pakviesta atlikti meninę programą Massachusetts gubernatoriaus Volpe žmonos pagerbimo pokylį, kur dainuos ištraukas iš operos "La Traviata". Balandžio 16 d. pakviesta dainuoti į Waterbury, Conn.

Nesibaigiančios derybos Ženevoje

Kaip ir senais laikais, lenkų ūkininkai pastaraisiais metais savo gaminius parduoda laisvuose turguose. Po 1956 metų sukilimo, kai Gomulka leido ūkininkams išstoti iš kolchozų, daugumas jų tai padarė, ir maistinio būklės krašte pagerėjo. Paskutinėmis dienomis pastebima vis daugiau ženklių, kad režimas ruošiasi ūkininkų varymą į kolchozus atnaujinti.

TAIP ATRODO ŠIANDIENINĖ LENKIJA (3)

Dvi jėgos - Bažnyčia ir kaimas

Kai juodas limuzinas išvažiuoja iš arkivyskupo rūmų Varšuvos Miodova gatvėje, šimtai žmonių suklumpa ant kelių: kardinolas Steponas Wyszyński laimindamas iškelia ranką. Dievo Kūno šventės dieną pats kardinolas neša monstraciją Varšuvos gatvėmis. Katalikų šventė tebėra likusi valstybine švente.

Aš kalbėjau su seimo katalikų frakcijos nariais, su bažnytininkų reikalų ministru Sztachelskiu ir kardinolo prelatais. Jie patvirtino man, ką buvau ir pats jautęs, važinėdamas po kraštą: religija ir tautybė Lenkijoje sudaro neišskiriamą vienetą.

Tačiau po abiem pusėms svarbaus kompromiso paviršiumi bręsta neišvengiamas konfliktas tarp Bažnyčios ir vyriausybės. Abu partneriai atmeta "ideologinę" koegzistenciją tokiu atkaklumu, kokių jie siekia praktiškosios koegzistencijos, kas, beje, režimui nekludo visais galimais būdais siekti Bažnyčios įtakos susilpninimo.

Po 1956 metų sukilimo Gomulka suteikė laisvę stalininiams laikais į vienuolyną ištemptam kardinolui Wyszyńskiui. Kardinolas atsilygino, lenkus kviesdamas

laikytis ramiai ir balsuoti už "tautinio fronto" sąrašą su keliais įterptais katalikais, Komunistų partija, tuo metu būdama labai silpna, padarė eilę nuolaidų, pvz. grąžindama į mokyklas religijos dėstymą ir mokėdama už tai algas iš valstybės iždo.

Kai kurie komunistai tikėjosi, kad Bažnyčia, susilpninus spaudimą iš režimo pusės, prarasianti jėgą plačiojoje masėje. Tačiau ši viltis neišsipildė. Bažnyčia liko sąmoninga ir kovinga. Tai metais po metų vis labiau erzino komunistus. Jie jau tvirtina, kad Bažnyčia suvaldžiusi 1956 metų susitarimus.

Daugelis apdairių katalikų jau seniai išpėdinėjo nepertempti stygos. Jie numatė, kad valstybės bandysianti ne tik "badytų politiką, bet ir jėga sutramdyti Bažnyčios veržlumą. Atsimintinas ir kitų komunistinių kraštų spaudimas į Gomulką, pvz. kinų puolimai praeitą gruodį Maskvoje vykusioje komunistinių partijų konferencijoje. Jų pasėkoje partijos centro komitetas neseniai nusprendė religijos dėstymą visiškai išstumti iš mokyklų, pirma įvedus vis didėjančius

varžymus. Už mokyklos sienų religijos dėstymas turės būti nekludomas.

DAUGIAU MAISTO

Lenkiškas kaimas, šalia Bažnyčios, išliko stipriausia priešinio režimo jėga. Ašmačiau tuos kaimus Lenkijos lygumose -- daugumoje susidedančius iš medinių trobų dar šiauriniuose stogais. Tie kaimai atrodo "rytiškesni" už miestus -- ir "vis dėlto toli gražu ne taip atsilikę, kaip anksčiau", teigia specialistai.

Beveik 90% žemės ūkio gaminių Lenkijoje šiandien duoda privatūs ūkiai, šiek tiek daugiau, negu 1%, kolchozai, likusią dalį -- sovchozai. Stalinio laikais buvo prievarta sukurta apie 10,000 kolchozų. Po 1956 metų sukilimo, spaudimui sumažėjus, beveik 9,000 jų iširo, ir nuo to smūgio kolektyvizacijos politika neatsigavo iki šios dienos. Kai kituose Rytų bloko kraštuose ji beveik baigiama, lenkų komunistai pastaraisiais metais nedrįso nei atvirai į juos verbuoti be prievartos.

Ūkininkai keikia jauną pramonę, miestų biurokratus, kurie nori jų mokesčių, bet "nieko nepadarė". Aprūpinimas maistu veikia vis dar geriau, negu kituose bloko kraštuose. Nuo karo pabaigos Lenkijoje nebuvo bado. Tiesa, kai kurių maisto produktų, kaip mėsos arba pieno, stoka dažnai pasikartoja, tačiau kasdienio reikalingumo prekių visada galima gauti -- pigiau ir geresnės kokybės, negu pramonės gaminių.

Varšuvos šeimininkės biudžetas išgąsdintų Vakaruose net menkiausias pajamas gaunančius. Vidutinis darbininko uždarbis per mėnesį siekia apie 1400 zlotų. Bet daugumas šeimininkų dirba, kad šeima sudarytų pajamų per 2000 zlotų.

Tiesa, už butą tereikia tik 80 zlotų, duonos kilogramas kaštuoja du zlotus, sviesto svėras -- 34 zlotus, veršienos kilogramas 30 zlotų, bet 80 zlotų reikiama mokėti už nailono kojinių porą, mažiausiai 400 už geresnės kokybės batų porą, 2000 už dviratį, 120,000 už lenkiškos gamybos automobilį "Warszawa".

Prekių pasiūla pastaraisiais metais šiek tiek gausesnė ir kokybiškai geresnė. Šviesos reklamos ir "self service" krautuvės, skoningai papuoštos vitrinose ir gyvas automobilių judėjimas -- visa tai suteikia Varšuvai didmiesčio išpūdį. Tačiau ji nustelbia išpūstos kainos, pinigų stoka, "Geriau, negu infliacija," guodžiasi kai kurie, atsimindami laikus prieš ketverius metus, kada vitrinose stovėjo kartoniniai prekių modeliai.

Statistika rodo, kaip pakilo pramonės produkcija: dabar pagaminama 6 mil. tonų pieno, palyginus su 1,4 mil. tonų prieš karą. Bet trūksta specialistų, patirties, protingos organizacijos. Gomulkos bandymai -- svyruoją tarp centralizacijos ir decentralizacijos -- dažniausiai jau pačioje pradžioje įstringa į lėtai besisukantį planavimo biurokratijos malūną. Kad ligi šiol neištiko ūkinė katastrofa, reikiama dėkoti "lenkiškajam stebuklui": lenkų improvizaciniams sugebėjimams, kurie išlaiko gyvą Lenkijos ūkį.

ATSIKŪPIMAS KAVINĖSE

Kiekvieną rytą darban skubą Varšuvos gyventojai pergyvena nepaprastą kamšatį tramvajuose ir autobusuose. Vakaraus jie grįžta į ankštus butus. Iš milijono varšuviečių dar šiandien apie 33,000 gyvena griuvėsiuose ir rūsiuose, 200,000 barakų kolonijose, nors kasmet pastatoma apie 20,000 butų. Todėl kavinės daugeliui tapo atsikvėpimo centrais: nuo ankstyvo ryto iki vėlaus vakaro virš 100 Varšuvosje veikiančių kavinų yra perpildytos. Humoru ir kantrybe žmonės bando įveikti visus kasdienybės nemalonumus.

Pustuziny brangių naktinių lokalių, kurių stilius nusižiūrėtas iš abstraktizmo galerijų, radau tai, kas Varšuvosje vadinama aukštąja aristokratija: ne partijos bonzos, bet skystas privatininkų, advokatų, dailininkų, literatų ir spekuliantų luomas.

Bet daugumas gyventojų sėdi namuose, sukinėdami prikimusius radijo aparatus, gerdami silpną arbatą iš aukštų stiklinių ir gyvai dalyvaudami "Matysiaiko" šeimos džiaugsmuose ir varguose. Tai mėgstamiausia lenkų radijo programa, serija iš "mažų žmogaus" gyvenimo.

"Mažasis žmogus" Lenkijoje turi stambų kapitalą, padedantį nugalėti kasdienybės vargus -- didelę kantrybę. Toji dorybė, gimusi iš okupacijų ir rezistencijų, iš amžino stovėjimo eilėse, iš senos patirties kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose, iš susidūrimų su svetimaisiais ir savaisiais ponais -- tebeplaia geresnės ateities viltį.

Kalbėjau su keliais studentais, kuriuos susitikau "Hybrydų" klube. Ten jie šoko rock'n'roll ir gėrė lemonadą. Vėliau mes ėjome tuščiomis gatvėmis. Pro šalį pravažiavo policijos automobilis.

"Miestas miega," pasakė vienas. "Be baimės. Niekas nebus išgąstintas prieš švitimą, jei tikrai nėra padaręs nusikaltimo. Tai jau labai daug. Todėl mes galime laukti..."

Tokia buvo būklė Lenkijoje prieš mėnesį. Pastarosiomis dienomis ji pradėjo staigiai keistis:

* vyriausybė paskelbė, kad balandžio 16 įvyksiančiuose rinkimuose jau tebusių tik vienas kandidatų sąrašas, su tiek asmenų, kiek reikia išrinkti. Per praeitus rinkimus dar buvo leidžiama statyti daugiau kandidatų, negu rinktina.

* pradėta žemės ūkio kolektyvizacijos propaganda, ir reikia laukti, kad netrukus bus pradėtas priverstinis ūkininkų varymas į kolchozus.

* Gomulka, rinkiminių kampanijų pradėjo puolimais prieš katalikų Bažnyčią, kaltindamas, kad jos "lyderių siela priklauso ne Lenkijai, bet Romai". Vatikano sluoksniai tuos puolimus komentuoja, kaip režimo pastangas atskirti Lenkijos katalikus nuo Romos.

GREETINGS and BEST WISHES
To All The Lithuanian People

THE YODER COMPANY

Cleveland, Ohio

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

THE E. B. BROWN OPTICAL COMPANY

UNION COMMERCE BLDG. ARCADE
Main 1-2428

GREETINGS and BEST WISHES

To All the Lithuanian People

AMALGAMATED ASS'N.

OF ST. & E. RY.

HARRY LANG - Secretary
740 SUPERIOR AVENUE, W.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

dovanos ★
taupytojams ★

PADEJUS \$500.00 AR DAUGIAU KOVO IR
BALANDŽIO MEN. DUODAME

ŠIĄ DOVANĄ

KAS DU MEN.
DUODAMOS
VIS NAUJOS
DOVANOS.

DARBO VALANDOS:

pirm. 9 iki 5 v. v.
antr. 9 iki 5 v. v.
trečiad. — uždaryta
ketv. 9 iki 5 v. v.
penkt. 9 iki 5 v. v.
šešt. 9 iki 1 v. p.p.

5 1/4%

mokame už
ligalikes
taupmonas!

JOSEPH F. GRIBAUŠKAS, vedėjas

ST. ANTHONY SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

1447 S. 49th COURT, CINCINNATI 50, ILL. / DI 2-1397, TO 3-8131

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

MOKAME

4 1/4%

metinį dividendą už
visas taupymo sąs-
kaitas.

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.
Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: B. Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Nepilnamečių nusikaltimai muša visus rekordus

38,000 žuvusių ir 1,4 milijono nukentėjusiųjų po automobilių ratais vyrų ir moterų, jaunų ir senelių duomenys. Tai 1960 metų balansas Jungtinėse Amerikos Valstybėse. Tai beveik 1% šios šalies gyventojų.

Pastarųjų 8 metų valdžios aktyve buvo viena labai dėkinga pozicija: pavyko išvengti karštojo karo. Tačiau, tuo laikotarpiu nemažai gyvybių praradome žuvusiais ir daug išėjusiais iš rikiuotės apluošintų ir sužeistų.

Na, sakysime, tie nuostoliai yra tik "nelaimingieji įvykiai". Taip, bet pasvarstykime ar šioji "tiesa" yra be priekaištų...

Pagal senesnius paskelbtus duomenis, 50% susisiekimo nelaimių įvyksta neblaiviems valdant mašinas, o kiti 50% — tenka nepilnamečiams vairuotojams.

Daugumoje valstijų teisė vairuoti automašinoms duodama šešiolikmečiams, o kitose ir keturiolikmečiams abiejų lyčių jaunuoliams. Ar tie keturiolikmečiai vaikai, įteisingi vairuoti mašinas, nėra tiesioginis pavojus žmonių gyvybei?

Jaunas, energingas naujasis vyriausias prokuroras nusiteikęs griežtai kovoti su nusikaltimais. Gaila tik, kad visą pradžios dėmesį nukreipė į taip vadinamus "organizuotus" nusikaltimus: narkotikų prekybą, visokių rūšių raketierius, įvairius sukčius, vengiančius mokėti valstybei mokesčius ir t.t. Tačiau JAV-bėse kasmet įvyksta apie 2,5 milijonų ne tik organizuotų didžiųjų nusikaltimų: nužudymų, išprievartavimų, apiplėšimų, padėgimų, sunkių kūno sužalojimų. Žinovai apskaičiuoja, jog kiekvienai 70-čiai gyventojų išpuola vienas nusikaltėlis. Tokio aukšto nusikaltimų procento kitose civilizuose šalyse nepastebėta.

Nepilnamečių nusikalstamumas JAV-bėse "sumuša" visus rekordus. Vienoje savo spaudos konferencijų šiuo klausimu išsitarė prezidentas J. F. Kennedy. Jis pripažino, jog tai esanti problema, sudaranti nemažą pavojų, į kurį turėtų atkreipti rimtą dėmesį Kongresas ir vyriausybė. Tačiau prezidentas pasakė, jog Federalinė vyriausybė negalinti daboti jaunų mergaičių ir berniukų moralę. Pirmoje eilėje tuo turėtų susirūpinti tėvai bei auklėtojai.

Deja, čia slypi kaž koks nesusipratimas. Šių dienų pedagogika sako, kad nėra blogų vaikų, tėra tik blogi tėvai, iš kurių, sekant paveldėjimo teorijos dėsnais, vaikai paveldi neigiamas jų būdo ypatybes. Bet čia juk, netariant, "užburtas ratas", nes: iš tėvų vaikai, o iš vaikų tėvai ir t.t. Taigi, vaikai šeimose nuolat matydami blogus elgesio pavyzdžius — išmoka ir įpranta blogai elgtis. Pav.: jei tėvai alkoholikai, vaikai gali tapti girtuokliais. Jeigu tėvai yra labai neaukštai tepakilę kultūriniai bei moraliniai, kurie visą savo gyvenimo turinį semiasi tik iš "pigų" pramogų, visokiariopą pirmenybę teikia "aukso versliui", tai neabejotinai ir vaikai gali juos pasekti. Jeigu tėvai laisvalaikį praleidžia tik bekontuodami ar beskaitydami kriminalinius romaneus ar "komikus", ar neatsitraukdami nuo televizijos seka grubias snukiavimosi ar šaudymosi, riebias seksualines scenas, tai visai natūralu, kad tokiais pramogomis ir vaikai užsikrečia.

Kadaise teisių mokyklose buvo dėstoma, jog vyriausios nusikaltimų priežastys glūdi neturte, skurde. Ar šiandien, būdami liudininkais kasdieninių mažamečių nusikaltimų JAV didmiesčiuose, kur ir turtingų žmonių, inteligentų, profesionalų šeimų vaikai vadovauja jaunųjų kriminalistų gaujoms, begalime tai baudžiamosios teisės teorijai pritarti? Ne.

Pasikeitė socialinės gyvenimo sąlygos, keičiasi ir žmonių psichologija. Šiandieną visai kas kita pastebima. Tiek pilnamečius, tiek mažamečius į nusikaltimą stumia laisvas, sotos ir "platus" gyvenimas, besiekiant ta pačia kryptimi dar labiau jį praplėsti.

Visi nujaučia, kad reikia daug naujų ir gilių reformų. Ir pirmas dėmesys turi būti nukreiptas į mokyklas. O bendrai, visur turėtų vyrauti šūkis: Gelbėkim priaugusią kartą! Įstatymai neturėtų užmiršti spaudos, televizijos, kinų, radijo ir kitų jaunimą auklėjančių priemonių.

Patricia Vaičaitytė

DĖKOJA J. LIETUVNINKUI

Mielas Pone Lietuvninkai, Perskaičiau "Dirvoje" apie Jūsų dosnią auką Vasario 16 Gimnazijai ir noriu bent simboliškai per šį laišką paspausti Jūsų ranką.

Daugelis lietuvių sugebėjo uždirbti pinigų ir tai nemažas

sumas, deja, retas jų pagalvoja laiku patvarkyti juos ir paskirstyti pagal savo valią ir norą. Ir mes, konsulai, matome kaip tų mūsų tautiečių sunkiai uždirbti pinigai, vėliau dykaduonių išdraskomi.

Jūs gi, mielas tautietė, turėsite pasitenkinimą, jog padėjote šviesos ir mokslo trokštančiam

LIETUVIŠKOS KILMĖS RAUDONPLUNKSNIŲ SUTARTINĖ

Kurios moterys varžosi dėl Antano Venclovo?

Sovietų pavergtoje Lietuvoje pasirodė Antano Venclovo beletristikos knyga "Dienos gimimas". Knygos pavadinimas reiškia komunizmo gimimą Lietuvoje. Knygos turinys niekina nepriklausomos Lietuvos laimėjimus, gyvenimą, pačią nepriklausomos Lietuvos idėją. Neabejotina, jog knyga parašyta užsakovų komunistų partija, gavusi Maskvos nurodymus.

Kas gi sakytų, kad Antanas Venclova ne rašytojas? Nepriklausomoje Lietuvoje būdamas užkietėjęs kairiųjų pažiūrų rašytojas, naudodamasis visiškai laisve ir gaudamas mokytojo algą, Antanas Venclova yra parašęs keletą romanų ir apysakų. Jo knygos, tiesa, buvo nuobodžios, sunkios, jose matėsi daug nihilizmo, jau tėsė nepagarba nepriklausomos Lietuvos gyvenimui.

Pirmosios sovietų okupacijos metu Antanas Venclova iškilo į komisarų, jo ve-

de ir žodžiuose gimė šviesus optimizmas. Vokiečiams besiveržiant į Lietuvą išbėgo į Maskvą, ten lankė įvairius komunistinius kursus, skaitė paskaitas panašios rūšies lietuviams pabėgėliams. Antanas Venclova vėl grįžo į Lietuvą raudonosios armijos gaujų vedamas. Pradėjo dygti jo knygos kaip grybai po lietaus. Visose atsispindi nepriklausomos Lietuvos niekinimas ir pavergtųjų garbinimas. "Dienos gimimas" — tai pati šlykščiausia ir pati menkiausia A. Venclovo knyga. Netgi pavergtosios Lietuvos komunistiniai kritikai prikišo, jog tokią kilnią idėją, kaip Lietuvos niekinimą ir komunizmo garbinimą, A. Venclova parašė sausai, nuobodžiai, labai publicistiškai. Betgi A. Venclova ir komunistų partija nutildė kritikus, kai dvi lietuviškos kūmės iš Amerikos parašė A. Venclovai pagyrimo laiškus dėl išleistosios ir Lietuvą niekinančios knygos.

Kas tos lietuviškos kūmės?

Lietuvoje išspausdinti propagandiniai lapeliai pavadinami "Moterys varžosi

dėl Venclovo", platinami Lietuvoje ir jau pasiekė Amerikos lietuvius. Lapeliuose idėti du laišakai Amerikoje gyvenančių lietuvių kūmučių, kurios sutartinė giria A. Venclovo minėtą nepriklausomą Lietuvą niekinančią knygą. Jų vardai — Mizarienė ir rašytoja Sonė Pipiraitė-Tomarienė. Mums neįdomi Mizarienė, nes tai greičiausiai "Laisvės" šulo Mizaro žmona. Betgi kaip su Pipiraitė? Atvykusi dar prieš antrąjį pasaulinį karą į JAV reikėsi lietuvių veikloje. Naujiesiems ateiviams atvykus į JAV ji sutapo su jais. Dalyvavo organizacijų veikloje, reikėsi literatūros vakaruose, rašė, leido ir lietuvių tarpe platino savo knygas. Priklausė Lietuvių Mokytojų Sąjungai ir Lietuvių Rašytojų Draugijai.

"Naujos linijos" pirmieji ženklai pradėjo ryškėti neseniai. Iš Lietuvos atvykę rašytojai Sluckis su Biliausku porino, jog S. Pipiraitės knyga leidžiama Lietuvoje. Chicagoje kalbama, jog rašytoja S. Pipiraitė-Tomarienė "Vilnės" namuose su komunistiniais Lietuvos ir Maskvos rašytojais sėdė-

KAIRĖJE: Akademinio Sporto Klubo Lituanicos valdyba, kuri praves Vidurio Vakarų prieauglio pirmenybes kovo 25 ir 26 d. Chicagoje Foster parko sporto patalpose. Pirmoj eilėj iš kairės sėdi: Jonas Degutis, Janina Kanaukaitė, Rimas Dirvonis, Genė Rinkutė, Vytautas Germanas, Stovi: Jonas Kaunas, Vidmantas Rapšys, Rimas Plėnys ir Petras Nalis.

Z. Degučio nuotrauka

jo už garbės ir išgėrimų stalo. Pagaliau pasirodė minėtasis S. Pipiraitės-Tomarienės laiškas, išspausdintas viename lapelyje kartu su Mizarienės, pilnas saldžių pagyrų A. Venclovo knygai, kurioje pikčiausiai niekinamas nepriklausomos Lietuvos gyvenimas ir pati nepriklausomybės idėja.

Sakytume, jog kultūrinio bendradarbiavimo pionierių vardas priklausytų moterims, jei tam apibūdinti nerastume tinkamesnio žodžio, kuris skamba talkininkavimo vardu.

D. Lanka

KITI RAŠO

APIE NAUJUS RUBLIUS

Bolševikų valdžios agentūros Chicagoje ir Brooklyne išspausdino iš Vilniaus atsiųstą straipsnį apie naujus rublius. Jame yra toks išsitarimas:

"Iš pradžios mums buvo gana keista, kad visos kainos staiga sumažėjo dešimteriopai".

Kada nustojo būti keista, nėra parašyta, nors juk nustojo, jeigu sako, kad tik iš pradžios tebuvo keista. Galima eiti lažybų, kad viskas paaiškėjo, kai buvo pirmą kartą išmokamos algos naujais rubliais. Ypač gerai paaiškėjo tiems, kurie už mėnesį tegauja kokius 27 ar 30 naujų rublių.

PRINOKĘ RUGIAI

Pasaulis verda. Kinų išminčius Čang Tzu senovėje sakydavo: "Manantieji, kad gėryje nėra pikto, o pikte gėrio, nesupranta mūsų visatos pagrindų".

Kai kurie mūsų planavimai atrodo it debesys su ploščium ir cilinderiu.

Sunkiausias dalykas krikščionybėje yra suprasti, kad viena siela brangesnė negu visas pasaulis.

Sapnai apie rojų ypač žavi tuos, kurių gyvenimo dienos pilkos.

Didelis įvykiai istorijoje, sakoma, pasikartoja du sykus: vieną sykį kaip tragedija, o kitą sykį kaip komedija.

Nereikia abejoti, kad komunizmas istorijoje išsigims ir nugaiš, kaip išsigimė ir nugaišo senovės Romoje dievinami Neronai.

Impresionistas rašo ką matė, ekspresionistas ką jaučė, o socialistinis realistas ką ausimi iš diktatūros išgirsta.

Kas Dirvos neskaito — daug nustoja!

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

PUIKI DOVANA BET KURIA PROGA!

Neseniai pagaminta, lietuviškai įdainuota 11 ŠOKIŲ MUZIKOS Hi-Fi Plokštelė.

Galite gauti Clevelande: DIRVA, 6907 Superior Ave. ir Detroito pas A. Ambrosienę — 1559 — 25 St., Neringa Gift Shop — 1906 Twenty-Fifth St. ir R. Valatka, Boot Broadcasting Co. Plokštelės kaina \$6.00.

Plokštelė išleido ABC Records.

P. Jurgaitis, 7403 South Western Ave., Chicago 36, Illinois

LNA

KAS TA KALIFORNIJA? (2)

K. S. KARPIUS

IŠ KO KALIFORNIJA GYVENA

Važinėjant Kalifornijos keliais, privažiui aukštus, sniegu padengtą viršūnėm kalnynus. Tarp jų guli šimtų kv. mylių didumo slėniai. Slėniuose matyti išdžiūvusių didelių ežerų plotai: Beveik visos upės išdžiūvusios, ypač pietinėje valstijos pusėje. Keistai atrodo, kad kai privažiui, tyla, prie kurio pridėtas upės pavadinimas, bet vandens nei lašo. Reikėtų seno bibliško Nojaus laikų tvano, kad užpildytų vandeniu tuos ežerus ir upes. Kur palyja arba nuo kalnų nubė-

žūmė avių skaičius (2,023,000), paukščių ir kiaušinių produkcija.

Naftos šaltiniai yra didžiausia mineralinė pramonė kuri užima antrą vietą krašte. Taipgi turi geležies, cemento, sidabro, cino, vario ir kt.

Iš pramonės pirmoje vietoje eina transportacijos reikmenys, lėktuvai, metalo ir mašinijos padargai, elektrinės mašinos, chemikalai ir spaudos pramonė. Prie to viso, gausi kino ir televizijos filmų pra-

nijos, į aukštutinę tik 1768 metais Ispanijos karaliaus įsakymu pradėjo vykti ir steigti sodybas būreliai kariuomenės, civilinių gyventojų ir misijonieriai. San Diego misija įsteigta 1769 metais. Ir ta teritorija pradėta užimti Ispanijos karaliaus vardu.

Pranciškonas misijonierius Junipero Sierra, iki 1782 metų įsteigė keliolika misijų į šiaurę vandenyno pakraščiu. Ir po jo mirties, iki 1823 metų tokių tikybinių vietovių buvo pristeigta per 20,177 metais Ispanijai pradėjus steigti sodybas ir miestelius, pirmutinis, grynai civilinių gyventojų miestelis buvo San Jose, antras Los Angeles, toliau nuo pajūrio.

Meksikiečių revoliucijos laikotarpiu, 1821 metais, atsimetus nuo Ispanijos, Kaliforniją pasisavino Meksika. 1833 metais Meksikos vyriausybė pradėjo nusavinti misijų žemes ir miestelius. Ir tą darbą baigė 1845 metais.

Meksikos globoje Kalifornija turėjo plačią savivaldybę. Tuo pasinaudodami amerikiečiai pionieriai 1846 metais pravedė sukilimą, pasiskelbė nepriklausoma respublika, o keliomis savaitėmis vėliau iškėlė Amerikos vėliavą Monterey mieste. Ir taip Kalifornija įsijungė į Amerikos nuosavybę. Los Angeles miestelis buvo paskutinis pasidavęs amerikiečiams.

1848 metais įvyko tas didis istorinis įvykis, kada prie Coloma, kalnuose, atrasta auksas. 1849 metais prasidėjo auksas ieškotojų plaukimas iš rytų, kurių daugelis susilaukė tragiško galo. Tačiau, kurie išliko gyvi, pasiekė auksą vietovės, ir pradėjo sklisti į visas puses ieškoti auk-

DAR TRYS VALANDOS NAKTIES (60)

Ieškojau jos visur ir mačiau ją visur

--Keista, radiofone viskas sunaikinta.

DĖMESIO!

DĖMESIO!

MIELI KLAUSYTOJAI, MES KARTOJAME PRANEŠIMĄ. FAŠISTINIAI KONTRAREVOLUCINIAI ELEMENTAI ĮVYKDE GINKLUOTĄ PUOLIMĄ PRIEŠ MŪSŲ VIEŠĄJĮ PASTATĄ, JIE UŽPUOLĖ MŪSŲ APSAUGOS

so, kur dar nebuvo baltieji pasiekę. Jie steigė miestelius ir pradėjo tą ankstyvą vakarų gyvenimą, kaip jį dabar dažnai vaizduoja filmuose ir televizijoje. Auksas pagaliau patarnavo ir San Francisco išaugimui į didesnius ir garsesnius už kitus Kalifornijos miestus.

1850 metais Kalifornijoje buvo tik 92,500 baltų gyventojų. Tai gi galima suprasti, kokio dydžio galėjo būti ir jų įsteigti miestai --kaimai. Tais metais ši teritorija buvo priimta į JAV šeimą, 31-ma valstija. 1854 metais Sacramento miestelis nutartas padaryti valstijos sostine. Ir kai 1869 metais pravesta geležinkelis nuo New Yorko į San Francisco, susijungus lengvu susisiekimu su rytais, ši valstija pradėjo savo sunkų, bet nesulaikomą augimą.

Pats didžiausias Kalifornijos medis turįs 53 pėdas apjuosimą...

Kalifornijos miškuose esama ir tokių medžių, kurių aukštis yra 315 pėdų.

ga bandens srovės, viskas kelių dienų bėgyje išdžiūsta ir pavirsta tyrų sausuma. Tačiau tuose vakarų tyruose ir slėniuose, kadaise buvo jūros ir ežerai.

Kas nesidomi Kalifornijos aukso, kalnais ir tyrais, gali apsilankyti nuostabiomis giriais. Gamtiškai įdomios girios paverstos valstybiniais parkais. (Valstybinių miškų -- parkų yra 19.)

Du iš daugelio tokių miškų, yra Muir (gamtininko ir rašytojo) vardo valstybinis parkas, 16 mylių šiaurės nuo San Francisco, 504 akrų ploto, ir apie 110 mylių į rytus nuo San Francisco, 1,180 kv. mylių didumo parkas. Juose auga medžiai, kurių amžius skaičiuojamas per 3,000 metų. Jų aukštis siekia dangų -- 280 pėdų, storumo apie 35 pėdų diametre ir apie 100 pėdų aplinkui. Suvalstybinti tie miškai laikomi parodai, kirtimas medžių uždraustas.

Greta kalnų ir saulės išdegtų tūkstančių mylių ploto tyrų lygumų, yra išdirbtos lėkščios derlingos sritys. Viena tokia yra 350 mylių ilgio Sacramento ir San Joaquin slėniai, į šiaurę nuo Los Angeles. O pietryčiuose yra derlingas slėnis, vadinamas Imperial Valley. Pirmieji du turi savo irigavimo įrengimus. Pastaram vanduo atvestas vamzdžiais ir kanalais per šimtus mylių iš Colorado upės, kurios vandeniu naudojasi Nevada, Arizona ir Kalifornija valstijos, Nevadoje, netoli Las Vegas miesto, Hoover tvenkinio Colorado upės vandeniu gaminama elektra aprūpina jėga ir šviesa Los Angeles ir kitus miestus virš 200 mylių atstume. Los Angeles sau reikalingą vandenį gauna iš už šimtų mylių iš Colorado ir iš Owens upių.

Tuose derlinguose slėniuose auginamos daržovės anksti pasirasį atsiranda krautuvėse ir Clevelande. Su ketvirtadaliu savo ploto dirbamos žemės, kurios iriguojama apie 10 milijonų akrų, Kalifornija laikoma žemės ūkio valstija. Ji išaugina daugiau vaisių ir daržovių, negu kuri kita valstija. Su tinkamomis klimato šiauriniame valstijos krašte, stovi pirmoje vietoje miežių, pašaro, cukrinių runkelių, riešutų, figų, kriaušių, slyvų, visokių uogų, kaip vyšnių, vynuogių auginime. O taip pat džiovintų vaisių, vyno, žuvies produktų paruošime.

Daug auginama vatos, o apelsinų derliaus pajamos kasmet viršija iškasamos auksas vertę. 1960 metų statistika rodė, kad buvo 4,274,000 galvių, kurių 1,574,000 laikoma pienui. Antrą vietą

monė, kuri telkiasi aplink Los Angeles.

Turi apie 100 kolegijų ir universitetų. Los Angeles Kalifornijos vardo universitetą lanko apie 15,000 Pietų Kalifornijos universitetą, 17,000 studentų.

KALIFORNIJĄ VALDE ISPANAI IR MEKSIKA

"California" vardą šiai sričiai davė Meksikos užkariautojas Cortez, 1535 metais, pavadindamas ją Alta (aukštutinė) Kalifornija. Meksikos globoje žemutinė Kalifornija yra ir dabar, ilgus pusiasalis pietuose.

Po to Kalifornijos pakraščiais laivais buvo atplaukę ispanai ir anglas navigatorius Sir Francis Drake.

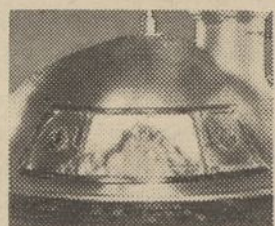
Nors žemutinėje Kalifornijoje buvo steigiamos ispaniškos kolo-

Čia tai gyvenimas!

geri draugai... geras maistas... ir Stroh's

Amerikoj tik ugnim virtas alus!

Stroh's yra Amerikoj vienintelis ugnim virtas alus...virtas prie 2000° Ir todėl Stroh's yra šviesesnis, skanesnis, daugiau gaivinas.

JUMS PATIKS **Stroh's** YRA ŠVIESESNIS

The Stroh Brewery Company, Detroit 26, Michigan

DESZŲ ĄRVAY

GRUPES, VIEŠOSIOS TVARKOS LABUI...

--Jie transliuoja, -- pasakė Etelė.

--Iš kur, aš norėčiau žinoti, iš kur: ir kur Ilona yra, aš turėčiau žinoti; sovietų tankų daliniai įsikūso.

--Ar tai tiesa?

Jis galvotrukčiais bėgo laiptais žemyn į gatvę. Senieji Molnari išėjo į priekį.

--Kas atsitiko? Kas čia dedasi?

--Rusai šaudo revoliuciją, -- suriko Etelė.

--Ar tai revoliucija?

Etelės vaikas pabudo. Jis verkė. Ji nuėjo į butą ir verkė kartu.

6:30 VALANDĄ radijas paskelbė, kad gyventojai dėl mieste vykdomų valymo akcijų prieš plėšikaujančias kontrarevoliucionierių gaujas turį likti namuose iki 9 valandos. Etelė išvirė vaikų košės.

8:13 VALANDĄ buvo pranešta, kad partijos centro komitetas draugą Imrę Nagį paskyręs ministru pirmininku. Etelė atidarė koridoriuje stovėjusią mažą spintelę. Šiek tiek miltų buvo ten, kruopų, pakelis arbatos, užtenkamai druskos, pora svogūnų. Pieno puodas buvo tuščias. Uogienės galėjo užtekti kelioms riekioms, bet duonos reikėjo atsinešti. Ketvirtis margarino, na taip, virimui ir kepimui jis geras. Bulvių turėjo dar būti rūsyje, taip pat pora morkų, ir Nagy tapo ministru pirmininku. Netrukus ateis geresnė laikai, būtinai ateis, ir Etelė be duonos suvalgė likusią dešrą, laukusią Ilonos.

8:45 VALANDĄ buvo paskelbta karo lauko teisė. Kelias minutes prieš devynas Etelė išėjo iš namų, grįžo be duonos ir pražiojo į žinią, kad "vyriausybės organai" šaukė sovietų kariuomenės pagalbos prieš niekšingų kontrarevoliucinių gaujų ginkluotus puolimus. Molnari pasakė tai jai ir įspėjo ją. Draudimas išeiti į gatvę prailgintas iki antros valandos. Tai pasakojant, abiejų senių veidai švitėjo džiaugsmu. Jie prisivijo spalio dvidešimt antrosios džiaugsmo svaigulį, kuris tada, jiems užsidarius namuose, nebuvo jų palietęs. Etelė to džiaugsmo netemdė. Ji, lipdama laiptais aukštyn, net giedojo Kosoto giesmę.

Kosutas Lajos atsiuntė mums linksmą žinią...

Kartą pradėjusi, Etelė niūniau melodiją ir kambaryje. Ji pastatė ant plytos didelį puodą su vandeniu. Paskui glamonėję vaiką. Ir kalbėjo -- kartais rusiškai, kartais vengriškai. Rusiškai ji pareiškė šešių mėnesių amžiaus berniukui, kad vengrai sukėlė revoliuciją, idant jai, jo motinai, nereikėtų porą dienų eiti į fabriką, ir ji galėtų pabūti kartu su juo. Vengriškai ji išaiškino mažajam, kodėl vengrai negalį pakęsti rusų, bet tokius rusus, kaip Grišą ir tą, kuris nuolat ateina teirautis Ilonos, jie mėgstą, nes toki rusai yra žmonės. Iš tikrųjų žmonės Rusijoje neturį nieko bendro su nekenčiamaisiais rusais. Vaikas švaistėsi rankomis ir kojomis. Todėl jis buvo maudomas ilgiau, negu paprastai.

10:41 VALANDĄ radijas pareikalavo visus aparatus pastatyti ant langų, nes netrukus kalbėsias Imrė Nagy. Etelė išgirdo kažką užlipant laiptais. Ji pribėgo prie durų. Ten stovėjo berniukas -- sušilęs, be kvapo.

--Ilona man padavė raštelį. Jis rausėsi kišenėse.

--Ne, aš laukiau visą naktį. --tarė Etelė, -- Ilona čia nebuvo.

--O aš jos ieškojau visur, pagaliau ją mačiau visur: su plytomis rankoje puolančią AVO kulkosvaizdžius, paskui su automatinio šautuvo, net ant Stalino galvos šoko ji, bet vis tai buvo kita. Jie nuvertė jį nuo papėdės, sukapojo į gabalus, galvą vilko gatvėmis.

--O AVO gauja?

--Ji dingo iš gatvių, kai tik minia jau nebebuvo beginklė. Etelė įjungė radiją.

--Budapesto stotis nutilo, radiofonas buvo pultas.

--Iš kur jie gavo ginklų?

--Pradžioje iš kareivių, kurie turėjo šaudyti į minią, paskui iš reguliariosios policijos, o darbininkai dar atsigabeno ginklų iš kareivinių ir ginklų fabriky.

Plokštelių muzika.

--Ar tai Budapesto radijas?

--Taip, -- atsakė Etelė.

--Ieik vidun.

--Turiu labai mažą laiką, -- jis dar tebebuvo uždusęs ir nerado raštelio.

--Pas ką yra Ilona ir kur?

--Peste, su laisvės kovotojais, mūsų yra aštuoniasdešimt.

--Kaip jai sekasi, ką ji veikia?

--Ji kovoja, -- pasakė jis ir rausėsi ir rausėsi ir aiškino: --Ji jau turi rusišką šalimą.

--Iš kur gi?

--Iš kur? Jie norėjo užimti mūsų kvartalą.

--Kas?

--Rusai.

Jis nerado raštelio ir pradėjo išiminti viską iš kišenių. Dvi kiaušininės granatos, virvutė, benzinu dvėklės medžiagos gabalas, kišeninis peiliukas ir degtukai atsirado ant stalo. Etelė pasitraukė atgal.

--Niekas neatsitiks, -- pasakė jis, -- pirma jas reikia užtaisyti, taip, o štai raštelis.

Etelė skaitė.

"Etelė, man sekasi gerai, Erzebeta taip pat su mumis. Niekas nebijo ir pasilik pas savo vaiką. Ilona."

Berniukas susidėjo į kišenes savo turtą ir kiaušininės granatas.

--Ar aš galiu eiti?

--Pailsėk truputį.

--Ne, negaliu, aš tik pro šalį eidamas užsukau.

--Kaip tai?

--Na, čia aš galiu pasakyti, aš nunešiu pranešimą į polittechnikumą, o dabar jie ten laukia atsakymo.

--Iš viso, kur jūs esate?

--Paskutinę valandą -- Juozapo Rato ir Ulloio gatvės kampe. Kareiviai iš Killiamo kareivinių davė mums daug ginklų. Aš turiu eiti.

Etelė pabučiavo jį. Jis buvo trylikos metų amžiaus.

Bulvės buvo išvirtos. Etelė sutrynė jas su vandeniu į košę, papiaustė svogūnų ir pakepino.

12:10 VALANDĄ per radiją kalbėjo Imrė Nagy. Jis nekeikė kovojančių, jis maldavo juos padėti ginklus ir prižadėjo nepersekioti jų, kurie iki 14:00 valandos paklausys atsišaukimo. Jis užtikrino, kad jo vyriausybės programa iš 1953 metų -- ji atnešė jam tiek daug simpatijų -- dabar galėsianti būti įvykdyta. Vis iš naujo ir vis iš naujo jis maldavo kovojančius sustabdyti kautynes. Etelė maitino vaiką, pati valgė, nunešė jį į lovą, pati atsigulė šalia ir, pavargusi nuo nemiegotos nakties, užmigo.

17:18 VALANDĄ pabudo Etelė nuo stipraus kautynių triukšmo. Vaikas savo linksmas akis buvo nukreipęs į virpančius langų rėmus. Etelė galvojo, kodėl vis dar tebekovojama, ir atsiminė, kad namie visai nebuvo pieno. Ji išėjo atsinešti pieno.

19:15 VALANDĄ atėjo Kuzinas ir rado vaiką paliktą vieną. Radijas šaukė Budapesto deguonies fabriko darbininkus direktijos ir partijos vardu, kad jie rytoj ateitų į darbą, nes reikią aprūpinti ligonines ir žmones. Kitame kambaryje pravirko vaikas. Kuzinas bėgiojo tarp radijo ir vaiko. Per radiją kalbėjo Pasakų Dėdė:

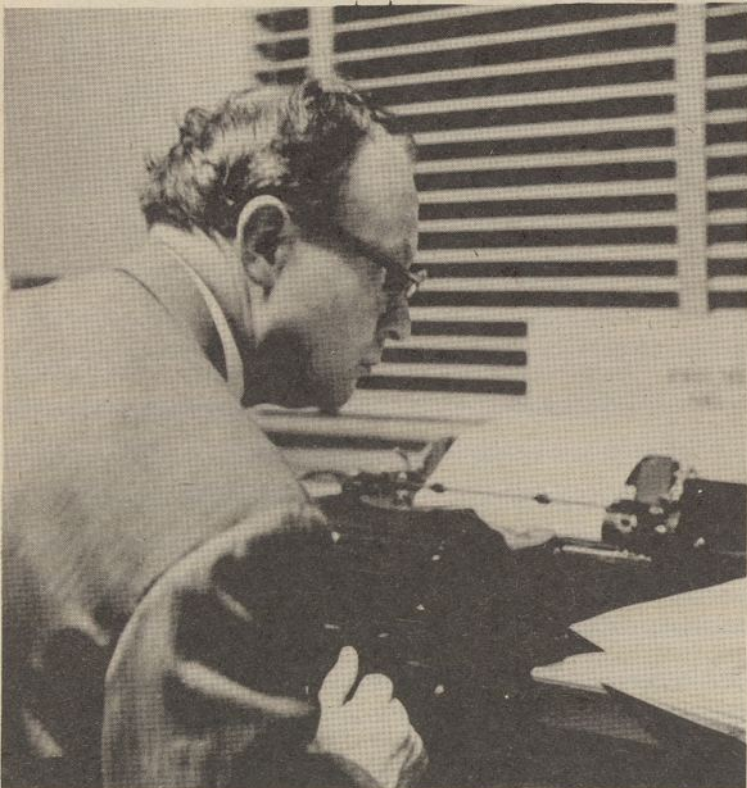
MIELI VAIKUČIAI, NEPYKITE, KAD ŠIANDIEN VAKARE IŠKRITO MŪSŲ TAIP MYLIMA LABOS NAKTIES PROGRAMA. PRAŠAU JUS KLAUSYTI SAVO MAMYČIŲ. GREITAI ATSIGULKITE, TUOJ UŽMIKITE IR SALDŽIAI SAPNUOKITE ŠI KARTĄ IR BE PASAKELĖS, BUČIUOJA JUS JŪSŲ GYORGI SZEPESI.

Vaikas pravirko. Kuzinas nusikeikė rusiškai. Vaikas nutilo. Kuzinas nusijuokė, keikė juokdamasis ir be pykčio ir pasakojė rusišką pasaką. Vaikas užmigo alkanas.

(Bus daugiau)

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Prie dviejų lietuvių laikraščių redaktorių kapo

Dr. B. Dirmeikis darbo metu "Margučio" redakcijoje.

DR. BRONIUS T. DIRMEIKIS Margučio redaktorius

Kovo 13 d. netekome tauraus Lietuvos laisvės kovotojo, teisininko ir laikraštininko Dr. Broniaus Dirmeikio. Ir, žinoma, greit pradėsime pajusti tą spragą, kurią jo mirtis yra mums palikusi.

Su Dr. B. T. Dirmeikiu man į artimesnes pažintis teko sueiti, pradžioje tik laiškais, kada jis gyveno dar Prancūzijoje. Jis tada apsiėmė atstovauti Lietuvai Vaduoti Sąjungai ir tas pareigas ėjo nuo 1945 iki 1947 metų. Ir man, kaip LVS pirmininkui, su juo teko artimai susirašinėti ir daugelį reikalų aptarti. Iš Dr. B. Dirmeikio gaudavom išsamias informacijas, kaip sekasi lietuviams, karo metu atsiderusiems Vokietijoje, Austrijoje, Prancūzijoje ir kituose kraštuose. Jis tas informacijas keliais atvejais tiksliai surinko pats nuvažiuodamas į daugelį tremtinių stovyklų. Mes tada jam apmokėdavom tik kelionės išlaidas.

Jo prisiūtos tikslios informacijos apie ten vykusius ne draugiškus išsišokimus prieš tremtinius, apie esamus ne-

dateklis, apie reikalingą pagalbą, čia buvo labai naudingos ir jomis remiantis buvo galima daryti spaudimą įtakinguosius šio krašto asmenis, kad būklę pagerintų. Ypač jos buvo naudingos, kada atstovas Stratton įteikė savo bilių įsileisti tremtinius į JAV.

Kada Dr. B. Dirmeikis atvyko į JAV, jis apsilankė pas mus Avon Lake, čia nesėdėjo rankų sudėjęs, tuoj griebėsi talkinti Dirvai ir kitiems laikraščiams. Jie drauge su V. Rasteniu buvo parašę įdomią ir labai Lietuvai naudingą knygą, kurią Hypatia Yčaitė, dabar H. Petkuvienė, buvo išvertusi į anglų kalbą ir ji vadinosi "The red terror over Lithuania". Tik gaila, kad LVS susilikvidavus steigiant ALTS, jos pradėti darbai buvo pamiršti ir ta knyga nebuvo išleista. Kita jų knyga, aukščiau parašyta -- "Lietuva tironų pančiuose" susilaukė didelio dėmesio ir tada labai daug patarnavo Lietuvos pavergimo klausimus aiškinant.

Vėliau Dr. B. Dirmeikis per-

sikėlė į Chicago ir įsijungė į Margučio darbą. Jis redagavo mėnesinį Margučio žurnalą ir buvo nepamainomas Margučio radijo komentatorius. Kiek žinau, jis dirbo ilgas ir sunkias darbo valandas, dirbo nuoširdžiai ir visas savo jėgas skyrė Lietuvos laisvės prikėlimui. Ir jo netekę geriausiai velionį pagerbsime ir mes visi, likusieji gyventi ir dirbti, dar energingiau ir paslankiau dirbsim Lietuvos laisvės darbą. O Dr. B. Dirmeikiui, taip anksti mus apleidusiam, tegul būna lengva šio krašto žemelė.

P. J. Žiūrys

Iš Dirvos patyręs liūdną žinią, kad Chicagoje mirtis pakirto pačiame geriausiame amžiuje Dr. Bronių T. Dirmeikį noriu nors trumpai prisiminti jo atvykimą į Ameriką.

Kai 1944 - 45 metais sovietų armijos įsiveržė ir vėl pradėjo Lietuvos okupavimą, ir daugybė mūsų tautiečių pasitraukė į Vakarų Europą, mes Lietuvai Vaduoti Sąjungoje pradėjome rūpintis, kaip galima greičiau persikviesti kokį nors žymų Lietuvos tautininką, kuris galėtų talkinti mūsų veikloje.

Kai tą mintį patiekiau Julijui Smetonai, jau buvusiam Amerikoje ir apsigyvenusiam Clevelande, teiraudamas ką iš jam žinomų tautininkų veikėjų galima būtų pirmiausia persikviesti, J. Smetona daug nedvejodamas tuoj rekomendavo Dr. B. Dirmeikį, spaudos žmogų, buvusį Lietuvos Aido ir kitų tautinės minties laikraščių redaktorių. Ir atrodė, kad jis galės greičiausia atvykti, nes buvo laisvai apsigyvenęs Prancūzijoje su kelių kitų Lietuvos tremtinių, kai visa dauguma žinomesnių asmenų dar gyveno okupuotose zonose Vokietijoje.

Jo atvykimui dokumentus teko daryti kaip imigrantui, nustatyta tvarka, taigi Dr. B. Dirmeikis

Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje paskutinis atsisveikinimas su a.a. Broniu Dirmeikiu.

atvyko dar paskiau už kai kuriuos kitus pirmuosius veikėjus, pradėjusius Amerikon atvažiuoti pagal Kongreso priimtą įstatymą aprūpinant tik buto ir darbo garantijomis.

Atvykęs Dr. B. Dirmeikis įsijungė į tautinės srovės veiklą kartu su kitais, įėjo į Tautinės Sąjungos centro valdybą, tada 1948 metais Lietuvai Vaduoti Sąjungai, Amerikos Lietuvių Misija ir Tautininkų Centras nustojo veikti ir sudarė Tautinę Sąjungą.

Apsigyvenęs Chicagoje Dr. B. Dirmeikis buvo labai naudingas tos kolonijos tautininkų veikloje nuėjęs redaguoti a. a. komp. Antano Vanagaičio įsteigtą žurnalą Margutį ir, kaip Margučio radijo programų komentatorius.

Savo veikla Dr. B. Dirmeikis padarė didelį įnašą mūsų išeivijos gyvenime. Gaila, labai gaila, kad mirtis ne laiku jo darbą nutraukė. Jis yra tų iš mūsų eilėje, kurie būdami jauni, su didelėmis viltimis dirbo, kad Tėvynę atgautų laisvę ir bedirbdami peranksti buvo mirties nu-galėti.

K. S. Karpis

DR. ADOLFAS ŠAPOKA Tėviškės Žiburių redaktorius

Dr. A. Šapoka darbo metu "Tėviškės Žiburių" redakcijoje.

Mirtis dažniausiai ateina tuo metu, kada apie ją net nepagalvojama. Tikriausiai ir dr. Adolfas Šapoka kovo 9 d., grįždamas iš darbo į savo namus, visiškai nepagalvojo kas jo laukia. Jo bendradarbiai, palydėdami žvilgsniais išeinantį iš spaustuvės, taip pat nepagalvojo, kad tai buvo tą dieną paskutinis atsisveikinimas ir kad su juo gyvu daugiau niekad nesusitikis.

O gi velionies našlė ir dukrelė, kurių tuo metu nebuvo namuos, ar galėjo bent kiek nujausti ir pagalvoti, kad grįžusios neberas savo pagrindinio ir mylimiausio šeimos nario. Visiškai netikėta staigmena buvo ir visai Toronto lietuvių kolonijai išgirdus žinią apie negailestingos mirties išplėštą iš jos tarpo gerai pasirovūsi, darbštų, vertingą ir brangų asmenį.

Visa tai įvyko taip netikėtai ir staigiai. Mirtis pastojė jam kelią prie jo namų, net neleisdama peržengti slenksčio. Visi

su nustebimu ir liūdesiu pergyveno šį įvykį. Kiekvienam buvo gerai žinoma, kad jis dar daug kam reikalingas, kad daug dar liko pradėtų, bet nebaigtų darbų.

Dr. Adolfas Šapoka mirė pačiame kūrybinių jėgų stiprume, vos tik įžengęs į penkiasdešimt šeštus savo gyvenimo metus. Gimęs Utenos valsč. Grybelių kaime, Mokėsi Utenoje ir 1925 m. baigė Panevėžio gimnaziją. 1929 m. sėkmingai baigė VDU Humanitarinių mokslų fakulteto istorijos skyrių. Studijų gilinimo ir istorinės medžiagos apie Lietuvą rinkimo reikalais kurį laiką gyveno Pragoje ir Stocholme. Atsidėjęs dirbo Vilniaus ir Krokuvos archyvuose, 1938 m. už dizertaciją "Lietuva ir Lenkija po 1569 m. unijos", gavo istorijos daktaro laipsnį. Iki pirmojo bolševikmečio Humanitarinių Mokslų Fakultete dėstė Lietuvos istoriją.

Amrą kartą sovietinei kariuo-

meni okupavus Lietuvą, velionis su daugeliu tūkstančių lietuvių pasitraukia į Vakarus ir apsisistoja Bavarijoje. Prasidėjus tremtinių emigracijai į užjūrio kraštus, dr. A. Šapoka su šeima 1948 m. persikelia į Kanadą. Kurį laiką apsisistoja Montrealyje, kur gauna fabrikę, ne pagal savo pasiruošimą, sunkų fizinį darbą. Ten neteko ilgai dirbti. Sekančiais metais persikelia į Toronto redaguoti "Tėviškės Žiburius".

Žurnalistika, kuriai per paskutinį gyvenimo dešimtmetį pašventė kone visą savo energiją, sumanumą ir laiką, buvo pasirinkta, kad palaikytų savo ir šeimos egzistenciją. Bet velionis visą laiką garsėjo ne kaip redaktorius, bet istorikas. Jo redaguotą Lietuvos istoriją, išleista dar nepriklausomybės laikais, o "Senasis Vilnius" ir "Vilnius Lietuvos Gyvenime" jau tremtyje, Pastarasis, berods, yra išverstas į anglų kalbą ir laukia vilniečių iniciatyvos, kurie prieš keletą metų buvo pasiėmę iš-

leisti.

Anglų kalba stambiausias jo darbas -- "Lithuania Through the Ages", kuris taip pat pasirodė tremtyje.

Dr. Adolfas Šapoka palaidotas Toronte, Park Lawn kapinėse, nepertoliausiai į rytus nuo konsulo Vyt. Gylis kapo. Laidotu-vėse gausiai dalyvavo ne tik torontiečiai, bet matėsi atvykusių ir iš kitų tolimesnių kolonijų. Prie kapo atsisveikinimo kalbas pasakė PLB pirm. J. Matulionis, dr. A. Damušis, J. Karde-lis, J. R. Simanavičius, Aug. Kuolas ir J. Andriulis.

Istorijos eigoj, žmonių idealiniais įsitikinimais ir pažiūros į valstybės susitvarkymą galbūt ne kartą keisis, bet mūsų Lietuva liks amžina. Praeis daugelis metų, ne viena karta nueis į kapų ramybę, bet dr. Adolfo Šapokos vardas nebus apneštas laiko užmiršties dulkėmis, nes jis mirė su meile Lietuvai, jai dirbdamas ir jos reikalais besirūpindamas.

P. Bastys

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E. Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music" WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

DANIELS FUNERAL DIRECTORS

WILLIAM R. ROY A.
PROMT PERSONAL ATTENTION GIVE ALL CALLS
INVALID CAR OXYGEN EQUIPPED
15800 Detroit Ave. Call AC 6-5149

Dalyvauk savo bažnyčioj ir melskis šioj

PADEKOS DIENOJ FRENCH CUISINE

DUCK ORANGE - LOBSTER AMERICAINE - A VARIETY OF TURNEDOS - FROG LEGS SOUTE PROVENCAL - PREPARED BY CHEF ETIENNE

THE WAGON WHEEL

AIR CONDITIONING - AMPLE PARKING
13114 WOODLAND AVE.

FOR RESERVATIONS CALL LO 1-6900

The G. M. McKelvey Company

FEDERAL, HAZEL AND
COMMERCE STREETS

YOUNGSTOWN, OHIO

BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

DIDELIS ĮVYKIS LIETUVIŠKOS MUZIKOS GYVENIME

Tik ką neseniai išleistos lietuviškos plokštelės viso 123 kūriniai. Visus plokštelių pavadinimus, dainininkus bei muzikus išvardinti neįmanoma.

Prašome prisiųsti savo adresą ir tuojau išsiųsime katalogą, kuriame rasite, ne tik visas lietuviškas

plokšteles, bet ir knygas bei kitas prekes, kurios labai tinka net ir į Lietuvą pasiųsti.

**J. KARVELIS, 3322 So. Halsted St.,
Chicago 8, Ill. Tel. YArds 7-0677.**

P. S. Taip pat galite gauti ČIURLIONIO ansamblio plokšteles "MES PADAINUOSIME", A. Stephens ir J. Stuko pavergtos TĖVYNĖS muzika, ir Br. Jonušo 12 lietuviškų maršų "GAUDŽIA TRIMITAI".

Elizabetho, N. J., Žuvėdrų skilties skautės geriausiai pasireiškios Kaziuko mugėje. Skilčiai vadovauja Gilanda Bartytė, už veiklumą apdovanota pažangumo žymeniu.

ELIZABETH

Šv. Kazimiero minėjimas ir Kaziuko mugė

Minėjimas buvo pradėtas pamaldomis šv. Petro ir Povilo bažnyčioje 11 val., kurios buvo užprašytos skau-

tų. Po pamaldų bažnyčioje, Laisvės svetainės salėje buvo iškilminga sueiga. Jos metu buvo naujų skaučių įžodis ir draugininkei Gilandai Bartytei, už uolų veikimą, tūtininkė sesė Bružinskienė įteikė skautų pažangumo žymenį.

Po to pačių skautų, jų tė-

velių ir svečių patogumui, buvo šeimininki pietūs, kuriuose dalyvavo virš 200 žmonių. Prieš pietus skautų dvasios vadas kun. J. Pragubickas kalbėjo apie šv. Kazimierą.

Kiekviena skiltis turėjo savo paviljoną papuoštą skilties emblema ir pavadinimu. Juose marguliavo suvalkietiška, dzūkietiška, žemaitiškai aprenktos lėlės, tūnojo pasipūtę meškiniai, katinai ir kiti žvėrys, pačių skautų padaryti. Ten raitės geltonos, žalios, juodos gyvatės (skautukų numegztos), o ir vėl ten priminė lietuviškus beržynus margaspalviai musmiriai, megzti baravykai ir gražiai išdėstyti žalioji siūlų pievoj. Ruginėlės, ramunės ir kitos pievų žolelės žaismingai klostėsi ant takelių, staltiesių ir pagalvėlių.

Išdrožinėti smutkeliai, degintos ornamentuotos lėkštės, dėžutės, imponantiškai pagamintos vytis ir gausybė kitų skautų pagamintų darbėlių visus viliojo, domino ir traukė iš kišenių dole-riukus. O skautai džiaugėsi, kad turėsia lėšų vasaros stovyklavimui.

Ponai Lanai, įvertindami skautų darbštumą, vienos skilties skautus, geriausiai

VASARIO 16 MINĖJIMAS TOLIMAME SEATTLE

Sujudo, sukruto Seattle lietuviai, Vasario 16-tajai artėjant. Visi, lyg skruzdėlės, pradėjo savo jau senai pasiskirstytas pareigas atlikinėti. Vieni rūpinosi svečių pakvietimu, programos pravedimu, kiti lakstė, rinko eksponatus parodelei, o treči suko galvas kaip brolių latvių salę kuo gražiau minėjimui išpuošti.

Ir taip virė, kunkuliavo lietuvių gyvenimas šiame kalnų apsuptame ežerų mieste. O viso to kaltininkas -- tai RŪTA, tas tik praeitą vasarą įsikūręs klubas.

Vasario 18 dieną išauso saulėtas rytas. Kiekvienas katalikas energingai rėmė iš lovos ir skubėjo į bažnyčią pamaldoms. Kun. K. Dakinevičius, Ferndale klebonas, pats pirmasis atskubėjo 100 mylių atlaikyti šv. Mišias už kenčiančią tėvynę ir pasakyti lietuvišką pamokslą. Netrukus prie altoriaus sužibo žvakės, ir darnus "Pulkim ant kelių" sudrebino didžiulės katedros stiklus.

pasireiškusių Kaziuko mugėje, pakvietė vienos savaitės nemokamų atostogų į savo vasarvietę Asbury Park, N. J.

Rugelis

kalbos. Kalbą sekė sveikinimai ir linkėjimai malonių kaimynų, latvių ir estų. Po žuvusiųjų už laisvę pagerbimo, oficialioji minėjimo dalis baigėsi, sugiedant tautos himną.

Žmonės vėl pasipylė po sale: vieni ėjo apžiūrėti parodėlės, kiti gaivinosi kavute, liuliuojami lietuviškos muzikos garsų. Tik naujieji inžinieriai, keturi viengungiai -- prisilaikė gana santūriai, nežiūrind linksmųjų ponių jaukios draugijos. Bet paslaptis paaiškėjo, kai vienas jų, jauniausias, bet aukščiausias iš visų, neiškentėjo ir gužtelėjęs kolegai pašnibždėjo: "Malonios ponios! Gal ir uošvenės būtų neblogos, bet kur yra jų dukterys? Kodėl, kodėl gi jos šiandieną neatėjo?!"

Skirstantis namo buvo girdėti džiaugsmingas pirmininko balsas, skelbiant kad "pasisekė!" Ir tai reiškė ne vien medžiagiškai, nes buvo surinkta \$81 dole-rius. Svarbiausia, kad visų sutartina ir darni veikla pakėlė nuotiką ir atidarė kelią į ateities platesnį veikimą.

Vaga

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

Eagle Stamps

the **MAY** co's

DOWNTOWN — PUBLIC SQUARE

NOW
3

visada padidina sutaupas

BASEMENT stores

CEDAR CENTER — RIDE AND RIDGEWOOD DRIVE

PUIKŪS PIRKINIAI!

Pirkite dabar Velykoms! Mokyklai! šventadieniams! šiomis didelėmis sutaupomis!

Berniukų vilnoniai
KOSTIUMAI
13.66

24.98 vertės

Ekstra geros kokybės darbas šiuose gražuose 3 sagų kostiumuose. Ivy league stiliaus kostiumai su įkirpta nugara ir uždengiamais kišenais. Gaunami gražių tamsių spalvų. Dydžiai: 6 iki 18. Puiki proga nupirkti tam jaunam vyrui Velykinį kostiumą... ir tokia žema kaina!

Berniukų trumpų rankovių marškiniai ar megstu kalnierių marškiniai

Nupirkti specialiai šiam priešvėlykiniam įvykiui Puikus pirkinys sportinių marškinų visų spalvų ir medžiagų. Jei būtų be klaidų, kainuotų daug daugiau. Dydžiai: 6 iki 18 grupėje.

Berniukų puikios Broadcloth pižamos

Pasirinkite iš dviejų ar vienos dalies stilių ir įvairių raštų. Dydžiai 8 iki 18. Dabar laikas užtektinai nusipirkti vėsioms pavasario naktims.

1.66

1.28

Paštu ir telefonu užsakymai pildomi, jeigu bus tokio dydžio... Šaukite Cherry 1-3070.

BASEMENT BOYS' FURNISHINGS DEPARTMENT... THE MAY COMPANY, ALL 3 STORES.

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

Planning A Party?

Call Sherwin's—Catering at our Party Center—Lake Shore Country Club or Your Location

SHERWIN'S
CARNEGIE at E. 105th SW. 5-0100

BEST WISHES

To All the Lithuanian People

**PHILLIP BERNARDINELLI
CEMENT CONTRACTORS**

19371 LOCHERIE AVE.

IV 1-7383

GREETINGS and BEST WISHES

THOMAS J. UNIK CO.

INSURANCE AGENCY

EVERYTHING IN INSURANCE

East 9th St. Pier Bldg.

TO 1-0200

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

J. BERGER

WALL PAPER & PAINT STORE

6919 Superior Ave.
805 East 185th St.

HE 1-3659
IV 1-6250

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

HECKER TAVERN

WE SERVE THE FINEST CHOICE
WINE — LIQUOR — BEET

MARY HRIBAR & JOHN SUSTARSIC

1194 East 71st St.

EN 1-9779

G. Natkevičiūtė, rugininkė M. Kižienė ir J. Koklienė Kaziuko mugė Clevelande.
G. Juškėno nuotrauka

CLEVELANDE ir apylinkėse

• **Detroito šaulių būrio** valdyba, kurią sudaro St. Malinauskas, J. Kiaulėnas, J. Pranaitis ir J. Augaitis, lydimas Vilties D-jos nario M. Šnapščio, buvo atvykusi į Vaidilos teatro spektaklį. Ta proga aplankė Dirvos spaustuve, Liet. Kultūrinį Darželį ir Čiurlionio namus, kuriems paaukojo 20 dol.

• **Neringos skaučių tunto** suruošta Kaziuko mugė gražia ir prasminga pramoga papuošė dar vieną skaučių ir skautų dieną. Ji įvyko kovo 12 d.

Nuo pat vidurdienio apatinėje salėje kvepėjo karšti patiekalai viliodami apsilankiusius pietums, o po jų kavos puodukai su gausiu pasirinkimu saldžių kepsnių — tai vis skaučių Tėvų Komiteto ir jo energingos pirmininkės O. Jokubaitienės pastangomis. Tuo tarpu viršutinėje salėje jau vyko prekyba, kur šypsena pasipuošusios skaites sukinėjosi prie savais darbais, rankdarbiais ir skanumynais dekoruotų stalų. Akį traukė dailios tautinės lėlės, juostos, siuviniai, išrikiuotos lėlės skautiškoje uniformoje, siuvinėtos pagalvėlės, albumai, margai išrašytos širdys, baravykų krepšeliai, loterijos stalas ir mažas laimės tvenkinys. Salės gale skautų tunto broliai puošė mugę inkilais ir puikiai sugalvotais lietuviškų piešinių siuviniais bei "mediniais" galvosūkiu ir mažamečiams.

Abejose salėse ištisai skambėjo lietuviškų plokštelių muzika, — tai irgi ma-

lonaus sktn. Rekaus dėka ir rūpesčiu. Pavakary, publikos prisirinkus pilnai salei, scenoje parodytas "Subatvakarėlis" — nuoširdaus skautų bičiulio Z. Peckaus nuopelnu.

Kaziuko mugės pasirošimai ir darbai jau praeity, palikdami velyvos žiemos nuotaikas, skautiškų rankų triušą ir jaunos vaizduotės sukauptą energiją salėje. Tačiau įgytas patyrimas, pelnas, pasitikėjimas savo jėgomis ir visuomenės prielankumu pakelta nuotaika lydės skaites ir skautus į artėjančios vasaros skautiško gyvenimo taip svarbų įvykį, nuolatos laukiamą — stovyklą. R. N.

• **Ona ir adv. Jonas Mihe-**lich, seni Dirvos skaitytojai ir rėmėjai, išvykę atostogų ir atsuntę geriausius linkėjimus iš Phoenix, Arizona, Jie ilgiau lankėsi Texas ir Meksikoj.

• **Po Vaidilos teatro pa-**rengimo, įvykusio kovo 18 d., rūbinėj liko trys vyriškos skrybėlės. Jų savininkai prašomi kreiptis pas LB Clevelando I-os apyl. valdybos narį A. Karsoką, telef. HE 1-4925.

• **Norintieji prieš Vely-**kas gauti paršiukų, prašomi užsisakyti pas p. Šukį (Lietuvių klube). Vieno paršiuko kaina tarp 12-13 dol. Paršiukus iš Lietuvių Klubu bus galima atsiimti Did. Ketvirtadienį — kovo 29 d., po pietų.

Malvina Neura

(37)

* JAV vyriausybė, kaip patikimi šaltiniai sako, netrukus atšauks dešimt metų veikusių draudimų importuoti krabų mėsa iš Sovietijos. Draudimas buvo pašalintas 1951 metais, išaiškėjus, kad ji buvo paruošiama, naudojant darbo vergų jėgą.

OHIO STALO TENISO PIRMENYBES

Pereitą savaitgalį, kovo 18-19 d. Clevelande įvyko Ohio atviros (open) stalo teniso pirmenybės, kurias pravedė Clevelando LSK žaibas.

Varžybos vyko Cathedral Latin High School salėje. Pirmenybių vadovas buvo J. Nasvytis, LSK žaibo stalo teniso sekcijos vadovas, kurio iniciatyva ir pastangomis, šios pirmenybės buvo gautos praversti. Varžybių sekretoriata vedė A. Bielskus, talkininkaujamas A. Beržinsko ir A. Gelažytės. Registraciją tvarkė I. Stasaitė ir R. Babickas.

Malonu pažymėti faktą, kad varžybos buvo praverstos tikrai be priekaištų ir amerikiečių stalo teniso vadovybei buvo įrodyta, kad LSK žaibas yra pribrendęs tokios apimties varžybas praversti.

Pirmenybės sutraukė virš 200 dalyvių iš Ohio ir kaimyninių valstybių. Varžomasi buvo vyrų, moterų ir įvairiose prieauglio klasėse.

Iš lietuvių šiose varžybose dalyvavo arti 20 LSK žaibo žaidėjų įvairiose kla-

sėse. Kai kuriems pavyko geriau, kai kuriems teko iškristi pirmame rate.

Vyrų senjorų klasėje (virš 40 metų) J. Nasvytis iškopė į baigmę, tačiau po lygios 5 setų kovos buvo priverstas nusileisti detroitiečiui Hersh.

Viena iš aktyviausių dalyvusių šiose varžybose buvo Rūta Gaidžiūnaitė, kuri mišriame dvejete su pirmenybių vyro vieneto nugalėtoju detroitiečiu L. Griner, pasiekė baigmę, kur pralaimėjo prieš Hersh — Glass. Taip pat moterų dvejete su Elvyra Vodopaliene teko antroji vieta, baigmėje nusileidus prieš Glass - Landfair. Vyresniųjų mergaičių klasėje R. Gaidžiūnaitė pasiekė pusiaubaigmę, kur teko pralaimėti prieš šios klasės nugalėtoją Brown iš Pittsburgho, o pasitenkinti 3-4 vieta.

Jaunesniųjų mergaičių klasėje (iki 15 metų) mūsiškės R. Končiūtė ir A. Nasvytė pasiekė pusiaubaigmę.

Be šių paminėtų žaidėjų pirmenybėse dar dalyvavo šie žaibiečiai:

A. Končius, žiburys ir V. Kasperavičius — jaunių klasėje; V. Stoškus, J. Koklys, A. Koklys, L. Juodvalkis — berniukų (iki 15 m.) klasėje; V. Nasvytis — jaunučių (iki 13 m.) klasėje; V. Karosaitė — vyr. mergaičių ir A. Karaliūtė — jaunesniųjų mergaičių klasėse.

Pagirtina, kad mūsų jaunimas taip aktyviai dalyvavo.

Vėl būrys sportininkų į Chicagą

Šį savaitgalį, kovo 25-26 d. Chicagoje įvyks Vid. Vakarų sporto apygardos prieauglio klasės krepšinio ir tinklinio pirmenybės ir visų klasių stalo tenisas.

Iš Clevelando vyks virš 40 jaunimo atstovauti žaibo spalvas šiose varžybose: Jaunių A, B ir C klasės krepšinyje, mergaičių A klasės krepšinyje ir tinklinyje ir visų klasių stalo tenise.

* PREZ. KENNEDŽIO administracija planuoja steigti jaunimo išsaugojimo korpa, kurin būtų imami 17 - 19 metų vyriškos lyties jaunuoliai, nepajėgę ar nenorėję baigti vidurinių mokyklų ir dėlto negalę gauti darbo. Savanoriai gyventų specialiose stovyklose, dirbdami valstybinių agentūrų naudai, daugiausiai miškų ir parkų priežiūros darbus.

* LENKIJOS kardinolas Wyszynskis pareiškė, kad katalikų Bažnyčia esanti pasirošusi atvirai kovai su Lenkijos komunistų "cezariais".

Graži dovana Velykų proga

Plokštelės tik neseniai
pagamintos

LITHUANIAN - AMERICAN
Long Play Hi-Fi Records

Sol. LIONĖ JUODYTĖ-Matthews yra įdainavusi naują lietuviškų dainų plokštelę — "MANO

LIETUVOS
PRISIMINIMAI"

(My Lithuanian Memories)

Kaina \$4.98

Antrąją mažą (angliškai) —

"Christmas Carols"

Shepherd Boy and

Sleeping Child.

Kaina 98c.

Išleistas Mill Marlboro Co.

Platintojams užsakius didesnius kiekiais — duodama nuolaida.

UŽSAKYMUS SIUSTI:

ALEX MATHEWS

256 Union Avenue,

Brooklyn 11, N. Y.

arba

gaunama visose

radijo stotyse

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY
UNTIL NOON

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue.
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

Clevelando skaučių židinio seniūnė T. Urbaitienė atlieka paskutinius pasiruošimus Kaziuko mugėi.
G. Juškėno nuotrauka

BEST WISHES
To All the Lithuanian People

GEORGE
McCARTHY

BEST WISHES
CLEVELAND STATIONERY
SUPPLY COMPANY

1260 West 4th St.

SUperior 1-8460

Best Wishes To Our Friends and
Patrons For a Pleasant Holiday

O'BRIEN CUT STONE
COMPANY

19100 Miles Ave.

MO 3-7800

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

OMER W. SCHROEDER
GENERAL INSURANCE OF ALL TYPES

1105 Chester Ave.

Call PR 1-6000

GREETINGS and BEST WISHES
PARSONS AND PARSONS

MAKERS OF WATERPROOF FABRIC
COLLARS AND CUFFS

Main Office and Factory — 413-15 Huron Rd.
413 HURON ROAD CH 1-7723

Quik Auto Service, Inc.

1304 East 9 Str. Tel. TO 1-1673

Vietinių ir užsieninių automobilių taisymas.
Visų rūšių mechaninis ir "Auto Body" taisymas,
gerai išbaigtas — garantuotas dažymas P r a n o
G r i g o n i o priežiūroj.

Jei jūsų mašiną reikia taisyti, ilgiau nelaukit ir susitaisykit dabar, kada dar galite gauti nuolaidą.

DVIEJŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A. + A.

DIPL. INŽ. PRANAS DRASUTIS.

Už mūsų mylimą ir neužmirštamą vyrą ir tėvelį š. m. kovo mėn. 25 d., 8:30 val. ryto, šv. Jurgio bažnyčioje bus laikomos šv. mišios su egekvijomis.

Kviečiame prietelius ir pažįstamus dalyvauti gedulio pamaldose.

Žmona ir dukra
su šeima.

